

“UKRAINIAN LABOR NEWS”

Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
c/o. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man.

Subscription per year \$4.00
Telephone: St. John 1465. W

“УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ”

часопис для робочого люду — виходить два рази на тиждень;
В СЕРЕДУ І СУБОТУ.

Видає Стіваришене “Українських Робітничих Вістей”.
Передплата на рік \$4.00
Адреса:—

UKRAINIAN LABOR NEWS
c/o. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Непомічених в газеті рукописів не звертатся ся, хіба що дописувальць
визнає зазначити, що бажає завороту своєї рукописи на случай її непомічених
та заучити поштову марку на її пересилку.

ОДНА З ТИСЯЧІ НЕ-АРАБСЬКИХ НОЧИЙ
ПЕТЛЮРІАДИ.

Перед нами лежить “Доклад Ревізійної Комісії Міністру
Фінансів У.Н.Р. в справі ревізії Фінансової Агенції в Німеччині
за час керування нею п. Супруна, з 1. лютого 1919 р. до 30.
цвітня 1920 року”.

У “Вступній Записці” ревізійної комісії до того докладу
читаємо:

“Наказом пана Міністра Фінансів Мартоса з дня 16. грудня
1919 року ч. 40 призначено було першу ревізійну Комісію для
обревізування діяльності Агента Міністерства Фінансів в Німеччині
п. Супруна”.

Ся перша комісія складала ся з наступних осіб: Скоропис-Рябчуковський, голова; Фрід, П. Донц і В. Ісиченко, члени. Супрун сеї комісії до ревізії не допустив. Тоді міністер Мартос наказом з 13. марта 1920 р. звільнив Супруна з посади. Сей наказ Мартоса затвердили 8. цвітня 1920 р. члени Директорії Швець і А. Макаренко. Супрун сеї комісії не підчинив ся і призначеному на його місце Ів. Мирному не передав ні справ, ні коштів, ні майна “Фінансової Агенції”.

Мартос розпочав проти Супруна “цивільний процес в німецькій суді”. Але Супрун перехитрив міністра фінансів Мартоса, бо коли суд опечатув шафи і сейфи в “Агентурі”, то вони були вже порожні.

Коли Супрун все своє діло закінчив, тоді згодив ся “на певних умовах допустити Ревізійну Комісію до переведення ревізії, про що і було складено між п. Міністром Мартосом і п. Супруном формальну угоду з дня 17. мая 1920 року... Голову і членів комісії призначено обовільним порозумінням між міністром фінансів і п. Супруном. Головою Ревізійної Комісії призначено Ів. Мирного, членами — Е. Соковича та М. Галина”.

Далше у “Вступній Записці” комісії говориться ся, що Супрун і ту комісію зигорював, найважніших книг її не передав, а на всі запити комісії відповідав жартами і кпинями. Розмір газетної статі не тільки не дозволяє нам навести головніші акти з докладу комісії, але не дозволяє навіть навести самої “Вступної Записки”, хоч для читачів вона була б інтересною не тільки як документ, як факт, але і сей тим, що читається її не як сухий документ, а просто як інтересний роман, або фейлетон. Але ми приступаємо до сути самого докладу ревізійної комісії.

Доклад обіймає 377 сторін 9x12 друку на машині (тайп-райтер). І се ще не кінець... “продовжене слідче”...

Але і в отриманих нами документах є багато такого, яке не силуюсь навіть самі Шехерезади. Все грошеві справи, або ж ревізійна комісія їх називає — “грошеві документи”. Справді документи... яких мало. Підписані вони різними петлюриськими “отаманами”, “міністрами”, “дипломатами” з відомими вже і невідомими еще нам іменами, від Петлюри починаючи, а теперішнім редактором “Українського Голосу” Мирославом Стецьким під “блутності” його секретарем “надзвичайної” в Вашингтоні кінчаючи.

Документи, що й говорити. В них, як в зеркалі, відбивається ся ціле петлюриське “державне рабівництво”, яке через помилку “патріоти” називають “державним будівництвом”. Але ліпше нехай говорять документи самі за себе. Перше чим навести кілька цікавих цитат з згаданих документів, треба зазначити, що цілий доклад підписаний членами згаданої вгорі ревізійної комісії.

В докладі значається ся по порядку грошеві видатки: “законні”, “законно-неоформлені” і “незаконні”. Послідних найбільше. По правді кажавши, годі дізнатися з тих документів, котрі з тих видатків є “законні”, котрі “законно-неоформлені”, а котрі зовсім “незаконні”.

Ось ми нижче наводимо дещо з рубрики “незаконних видатків” того докладу.

Валерію Бриндзану на т. зв. “пресове бюро” у Відні видано 4. жовтня 1919 року як “аванс” 226.000 корон. 5. жовтня 1919 р. видано 1.000.000 корон. 30. грудня — 6.000 марок, 3. сінця 1920 р. — 4.000 марок, 3. вересня — 234.000 марок.

“А всього видано п. Вал. Бриндзану на Інформаційне Бюро у Відні: марками — 244.000; коронами — 1.226.000”.

Крім того видано тому самому Бриндзану “якісь” лишки від справ радіостанції та транспорту майна на суму 262.000”, але чи марками чи коронами видана посідна сума, то не сказано навіть і в докладі ревізійної комісії.

До сих видатків на “пресове бюро” у Відні ревізійна комісія робить від себе таку замітку:

“Справа сформована Пресового Бюро у Відні під керівництвом п. Вал. Бриндзана є цілком особиста справа п. Супруна. Ніякого дозволу ні звідки на се п. Супрун не мав...” і т. д. Так ніби то справді Супрунові потрібні були чийсь дозволан... Хіба Петлюра мав від когось дозвіл “будувати власну державу”?

Але менше з тим, вернемо ся до докладу.

В. Степанківський, на таке саме приватне “українське бюро” в Лозанні, отримав від Супруна: 6. листопада 1919 р. 120.088 марок, а на другий день, себто 7. листопада — 348.814 корон.

І до сего замітка комісії такого змісту:

“Робити такі видатки п. Степанківському з державних коштів п. Супрун не мав ні дозволу, ні права”.

А ось видатки без “жадного дозволу і права” на “Союз українських журналістів і письменників” у Відні.

В місяцях жовтні і грудні 1919 р. і в лютім і марті 1920 р. видано для того всехваляного “союзу” марками 159.000 і коронами 50.000.

На соціал-демократичну партію видано 284.515 марок без “жадного дозволу і права”.

А ось і величезна виданська “Воля” зі славнозвісним її редактором “патріотичним” погромником Писнячевським на чолі, красується ся на сторінках 218-ій і 219-ій докладу. Поддамо про видатки Писнячевському дослівно за ревізійною комісією:

“Сінця 3. число 6. Видано п. Писнячевському на часопис “Воля” — 100.000 марок, на основі прохання п. Писнячевського і розпорядження Кредитової Канцелярії з дня 17. жовтня 1919 року ч. 939, з доповученем до прохання обрахунку видатків на часопис “Воля”.

“В ділах Фінансової Агенції мається ся три акредитивні Міністерства Фінансів за підписом п. Мартоса на 500.000 марок + 20.000 марок + 50.000 — 570.000 марок на імя п. Писнячевського; всі вони видані в жовті 1919 року”.

Після сего міністер фінансів Мартос заборонив Супрунові видавати Писнячевському на “Волю” гроші, але: “Ревізійна Комісія стверджує, що п. Супрун видав п. Писнячевському 100.000 марок вже після того, як була ним одержана заборона сієї видачі”.

Отже Писнячевський отримав на свою “Волю” протягом короткого часу і тільки з одного жерела ні більше ні менше як 570.000 марок.

Чи не варто бути “патріотом”?

А ось еще одна “патріотична” індивідуальність, про яку в докладі комісії на 220-ій сторінці читаємо дослівно наступне:

“Кидается ся в вічі — які великі кошти дощем спали ся на противі короткого часу п. М. Ковалевському, або рижим особам по його незаконним приписам. П. М. Ковалевський безнастанно вибрав та вибрав кошти, до майже цілковитого спустошення Фінансової Агенції, і робило ся се в той час, коли Місія Червоного Хреста і Військово-Санітарія — мусіли ліквідувати ся за браком коштів, а полонені Українці залишили ся без всякої допомоги і переходили на піклуване большевників”.

Се повинні взяти на увагу ті, з яких тепер укр. чорна сотня, під покривом Червоного Хреста, старається збирати гроші серед Українців в Канаді для той самої злодійської збанкрутованої голоти по Віднях та Берлінах.

А ось на 225 сторінці докладу комісії говориться ся про те, як “відповідно наказу був. Міністра Закордонних Справ п. Темницького, по згоді з п. Супруном” видано 400.000 корон банкірови Зігмунтові Рознерові, на полоненіх українських жовірів в Італії.

Знижки тих 400.000, як камфора. Ні слуху ні духу не знайшла з них ревізійна комісія. Севрюк, як голова місії в Італії, на запит комісії відповів, що нічого про такі гроші не знає. Рознер за сі гроші ніяких-припоручених йому купити товарів для України — не купив, а також і полонені нічого не дістали і не були евакуовані. Степаненко, через якого сі гроші були передані Рознерові, заявив, що він не знає, “що стало ся з тими 400.000 корон, бо, як він каже, “особито не цікавив ся станом річей”, але обіцяє при нагоді спитати п. Рознера”.

На 227 сторінці докладу комісії фігурує між иншими якийсь “аташе посольства в Вашингтоні” Е. Слабченко. Дня 24. жовтня 1919 року йому видано 1.000 американських доларів “на подорож до Вашингтону”. Тим часом він заїхав з Копенгага аж до Чехословацьчини... На тім подорож скінчила ся, а гроші пішли з димом.

Таких махінацій повно в докладі ревізійної комісії. Цілий 337 сторін списано про такі махінації. Спало ся грішми на всі сторони. Видавалось на право і на ліво. Видавалось організаціям, партіям, союзам, газетам, урядовим, приватним особам і т. д. Видавалось “законно”, “законно-неоформлено” і “незаконно”.

Таких “дрібничок”, як “выплатено на удержане автомобіля — 93.395 марок”; “витрачено по рахункам О. Скарія і О. Крутія за ремонт автомобіля — 48.989 марок” — повно в цілій докладі. Є також “вимини” та “видачі” на “надзвичайну місію” в Вашингтоні, але до неї ми вернемо ся зокрема. Є документи в російській і німецькій мовах. Награблені на Україні гроші видавалось рижим Рознерам, Рабінювичам сотками тисяч. Братам Рабінювичам заплачено за чай 8.500.000 корон. Той чай мавези та на Україну. Тим часом той чай зогинив, а представники Петлюри за невиконане контракту, або як комісія каже, за “неустойку”, доплатили еще Рабінювичам 4.000.000 марок.

А ось і бідна “республіканська капеля”. Всім еще памято, як то вона “голодна і холодна” щиро працювала, забавляючи французьку, італійську та швейцарську буржуазію в інтересі “української держави”. Як то хотіли американські та канадські “патріоти” привезти її до Америки. Казали, що не має за що прийти. Лише з одної агенції Супруна в Берліні вона отримала за свій “патріотизм” 512.000 німецькими марками і 4.005.346 австрійськими коронами.

Було за що співати “Радуй ся похваля почайська”. Оттак та “наші” будували “власну державу”.

РОБІТНИЧА ПАРТІЯ КАНАДИ В ВІННІПЕГУ.

Дотепер сформовано 5 відділів Робітничої Партії Канади: англійський, український, жидівський, німецький і російський.

Робота по організованню відділів Робітничої Партії Канади йде в Вінніпегу як найліпше. Дотепер організовано вже 5 відділів: англійський, український, жидівський, німецький і російський. До англійського відділу належить около 70 членів, до українського — поверх 100 членів, до жидівського — около 30 членів, до німецького — поверх 15 членів і до російського около 15 членів. Всі сі відділи ріжних національностей будуть разом творити вінніпегський локаль Робітничої Партії Канади. Представники сих відділів будуть творити езекутивний комітет локалю.

Мітінг в справі формального організовання англійського відділу Робітничої Партії Канади відбув ся минулої неділі (1. сінця) по полудні в приміщеніи буюшого локалю Соціалістичної Партії Канади. На тім мітінгу був присутній організатор Робітничої Партії Канади з Торонта, тов. МекДоналд. Крім бующих членів Соціалістичної Партії Канади, які зїрвали з тою партією і рїшили прилучити ся до Робітничої Партії Канади, на тім мітінгу були також присутні і вислали ся в члени нової партії і інші робітники, що не належали перше до Соц. Партії. Другий мітінг англійського відділу Робітничої Партії Канади, при участі організатора тов. МекДоналда, відбув ся минулоїго вівторка (3. сінця). На тім мітінгу знова вислали ся до відділу кільканайцять нових членів. Оба мітінги виказали, що англійські робітники бажають масової революційної політичної партії і будуть її попірати.

В понеділок по полудні, дня 2. сінця, відбув ся в Українським Робітничим Домі масовий мітінг, на котрім промовляли до англійськи тт. Бартоломей і МекДоналд і по українськи тов. Попович. Предслателем мітінгу був тов. Пенер. (Про сей мітінг була вже згадка в минульшм числі нашої газети.) Зібрані робітники прийняли всіх трох бесідників дуже добре і вислухали їх промов з вдовольненієм і ентузіазмом. Взагалі цілий мітінг випав надзвичайно успішно. Було видно, що робітники поволі одобрюють те, що їм говорили бесідники, а тим самим і стоять за новою Робітничою Партією Канади.

Вечером того самого дня, себто в понеділок, відбув ся організаційний мітінг українських робітників, на яким сформовано український відділ Робітничої Партії Канади. На тім мітінгу вислали ся до відділу около 100 членів. На середу вечер скликано другий мітінг відділу, на яким, крім поалагодження ряду

справ, вислали ся до відділу знова кільканайцять нових членів. Як на початок, то свідомі українські робітники в Вінніпегу окаяють велике заінтересоване до Робітничої Партії Канади і горнуть ся до неї цілою душею.

Є надія, що Робітничі Партія Канади завове собі широкі маси канадського робітництва.

Створене масової революційної робітничої партії — се перше завдане робітництва в його боротьбі за поваленє капіталізму і встановленє робітничого правління.

Се завдане робітництво Канади починає здійснювати.

3 ПЕРЕПИСКИ ПЕТЛЮРІВСЬКИХ ДИПЛОМАТІВ.

(Фейлетон.)

Ох, Крутіенку, Крутіенку!

Де було-б тобі ні дня, ні покришки, скажу я тобі, як товарішови. І чому ти не забрав мене до Канади, коли я тебе просив. Ліпше мені там було-б мити тарелі в “приличнім готелі”, або підтирати за новим “освободителем”, чим тепер в Тарнові будувати власну державу.

Смієш ся? Думаєш, не втяв би я такої дипломатії? Не журись, навчить біда ворозжити, коли...

Питаєш про Марокканку, а не запитаєш, чи моя голова є еще на карку.

Чому ми ходили тепер на Україну робити повстання, знаючи, що з того нічого не вийде? Розумні ви там дуже зі своїми “освободителями”... А тут пан Пислядускі вилів рент, монсієр Брінг загрозив скороченем франків...

А від трудів праведних не нажнеш палат каменних... Чому ходили?

Чому ти не запитаєш, з чим вернули? Їфу, пропади вони пропалом, оті большевики...

Але і селяни наші гарні, нема що й казати.

Придрукуйте наші редактори та письменники трубають в один голос: “селяни виглядають Пікюри як свого спасителя”; “селяни ждуть Варяга, царя, гетьмана, хоч папієць з надією короною...” Сволочи, спровокували.

Если селяни такі добрі, то чому самі ті розумні письменники та редактори не йдуть між них... Фіг з маком зїдять, що більше підурять.

Ліпше подумай: тільки з мого одного кабінету чотирох міністрів большевицький шлях трафив, одному селяни вилани портфель розпоряди в своєму селі-високе становище...

Він, думаччи, що селяни хотять його убити, кинув ся в ріку, але вони витягли його з води, повсарили за нерозумний поступок і прибуцїля по сяду... Покищо повсарили на гилці... щоб висох, кажуть.

За Тютюнником і путь пропала... Якби каже, що його вже коронують в Київі на українського царя, а з тайних урядових кругів з Варшави і Чехосхови доносять, що він без штанів втік з України і тепер лежить “кшижем швед матков боков чехосховск”.

Нехай лежить... нехай і не встане. Через него пропав цілий мій кабінет... Уяви тепер моє положенє... На що вже Марокканка, а й та з жалю та розпуки до “нашої справи” не видержала і повисла ся... якомусь безштанькому Мазурови на шю.

Тепер зовсім вже пропала “наша справа”.

Я сам, діставши від селян на Волині з півкопи патріотичних буків, наслу дурилетів ся до Тарнова... А тут еще проклятий Мазур до готелю... чи то пак до “народної республіки” не пускає. Наслу дурилетів ся. Обіцяв йому за перетримане мене через якийсь час, що підду до Галичини помагати союзникам конскрипції переводити, або до Бригїдок комуністів провокувати.

І підду... Если тільки ти з своїми друзями з греко-національною не забереши мене до Канади, — то підду.

Кажеш, що там вже і так їх є хоч за собаками кидай?... А як прибув до Вінніпегу якийсь доктор Алексїєв, то ви автомобілями з паралою-везли його зі стації... Шей “інтервю” помістили. В таборах в Чехословацьчині, каже, тиф, зараза, жовірки хорують, а вони, патріоти, доктори дезертирвали параду.

Чому, коли він доктор-патріот лише хорих і втікає до Канади? Про се ви його там не запитаєш, а чому я йшов на Україну — питаєш.

Коло мене нового нічого більше нема. Один за другим прибувають наші за Збруча: декотрі без рук, декотрі з полоненими ребрами... Прибувають з банди Гулого, з банди Гуленка, Тютюнника... З декотрих банд і згадки не лишилось.

Вчера прибув один з міністрів банди Тютюнника. Побитий, стогне, кацаєт ся.

Питаю я його, як віднеси ся до них селяни на Україні, бо перед виступом він все поклявся на патріотизм селян...

На мій запит сплюнув, вилаяв ся по церковному і сказав: — Худоба, а не люди. Воювати навіть чесно не уміє... Потягне раз вилани, то лишисть на спині дві сині ковбаси.

Їфу... При слові “ковбаси” мені аж слинка потекла... і в спині закололо... смачні, прокляті.

Нині зраня прибіг під Тарнів один з міністрів без голови...

Ти не віриш? А як наші по чотири рази на тиждень захоплювали Київ і пять разів на тиждень по 3.000 комуністів вирїзували в Житомирі, то ти віриш? Отже знай, що і я не брешу.

Прибіг, кожу, під Тарнів без голови... Червоноарміїцї відрубали голову... десь на Поділю. За відсутності голови трудно встановити, до якого міністерства належав: чи до Палієвого, чи до Гуленкового.

Бродить, сарака, довкола Тарнова і не може трапити до У.Н.Р. А з нас нікотрий не годен встати, щоби привести його до республіки... А проклята мазурія тільки смієт ся.

Если умре, то поховано в У.Н.Р., як незаного героя... Всі народи вже мають героїв, хто пора вже нам і про свого подбати... А то хто еще подумає, що ми не розуміємо ся на державним будівництві та на цивілізаціі.

Не гївай ся Крутіенку, що я фебе на початку листа трохи вилаяв... патріотична, бачиш, привычка... Але й бо ти такі трохи свиноватий... Ох, коли-б ти знав, як сгина свербить піся вил...

— Розвідай ся там в справі тарнів в “приличнім готелі”... Если-ж сам не зможеш, то попроси редактора “Укр. Голосу”... Він здаєт ся зацікавлений з секонд-куком того готелю.

Пригадай йому, що то для мене, Куркулєнка... Він знає... Стрічались в Тарнові...

А если не власть ся дістати місія в “приличнім готелі”, то напиши до Вашингтону, до Маррі Проць... Я вичитав в “Свободі” і в “Кан. Українцеві”, що вона варить їсти президентови Гардінгові і догоджає всім делегатам на розоруційній конференціі...

Порекондуй її мене. Скажи, що згоджу ся на всяку роботу... Задля нашої справи я готовий навіть за цілою конференцією виходити чистити.

А нашими патріотичними редакторами і письменниками — то бодай ними антипки безпятьні на тамтїм світі смолу возили.

Піддурили вони нас, чортове насїне, селянським патріотизмом на Українї. Ой... як корчить спину...

Твій Куркулєнко.

1. грудня відбуло ся урочисте відкритє Бахмутського технікума.

В Донецькій губернії проводиться ся телефонічне сполученє між окремими комбїнованими підприємствами.

Закінчена коляія, що сполучує Юзовські і Макєєвські заводи.

“ДВА РОКИ МОРДУ”.

(Е. І. Гумбєль, Берлін, 1921.)

(Від нашого кореспондента.)

Ся брошура звісного пацифіста ілюструє найкраще брехливість білої преси про жалобу крови большевників. Зіставляючи жертви, які впади підчас горужуанської війни в Німеччині, автор, сам ідеолог буржуазної демократії, доказує цифрами, як страшним являється в своїх наслідках терор буржуазії. В “демократичній” Америці, де робочий люд сам відчуває на власній шкірі благодать “демократії”, де Гомперсі вихваляють пролетарійтові демократію, як ідеал суспільного ладу, тому ітересно буде довідатися, як жорстоко повелись через 2 роки “борці” за демократію, та як супроти них повелись робітники, що боронились здобути політичної влади.

Ось числа:

Аж до марта 1919 року, себто від повалення монархії аж до обняття військової влади Носким, згинуло невнино з рук білогардійців в Берліні 14 пролетарів.

В марті 1919 р., по обняття влади Носким, згинуло 49 пролетарів в Берліні.

За часів радінської влади в Мінхені, від лютого до цвітня 1919 р., згинуло всього 14 осіб.

В маю 1919 р., по занятю Мінхену білими військами, забито 184 робітників.

В марті 1920 підчас пучу Каппа забито 62 робітників.

Разом забито 329 осіб, між тим білі забїли 314 робітників, а комуністи спричинили смерть 15 людіи.

Числа самі за себе говорять; при чім комуністи з тих 15 людіи застрілили 10 як репресалї, як каже Гумбєль, лише 4 самовільно, коли білі застрілили 73 самовільно, 30 підчас “у-течі”, 184 зазнали “смертьеного випадку”, а 6 замордовано, залічваючи у вязніцї.

Коли 73 учасників каппівського пучу зовсім не укарано, то 193 прихильників радінської влади в Баварії засуджено на виліт в вязніцї. 775 офіцїрів, прихильників Каппа зовсім не укарано, натомість білі по занятю Мінхену застрілили 505 полонених.

З 314 мордів, dokonаних білими, лише 5 укарано і то на 31 років і 3 місяці вязніцї і одного на досмертну вязніцю.

Натомість 15 мордів, dokonаних комуністами, укарано 8 виrockами смертї і 176 rockами на 10 місяців вязніцї.

Коментарї залиши.

І. С.

Сте-н За-ний.

КОЛЯДА.

(На пугу: “Бог предвїдчий”.)

Молох грізний зажурив ся, Що невольник нуджар: Селянин й пролетар Зї сну збудив